

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Conclusio negativa statuitur, & autoritate Concilij Francofordiensis
fulcitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

nullus, excepto Photino, filiationem adoptivam A in Christo admittit. In secundo eam in Christo posuerunt, ut infra ostendemus, Elipandus Archiepiscopus Toletanus, & Felix Vergletanus Episcopus, qui in Concilio Francofordiensi, auctoritate Adriani Pontificis, ex petitione Caroli magni congregato, damnati sunt. In tertio verò sensu, quidam ex Catholicis filiationem adoptivam in Christo admittunt: nimirum Durandus, Bassolis, & Scotus, licet iste oppositum iudicet probabile. Illum sequuntur aliqui ex ejus Discipulis, quos refert & sequitur Franciscus del Castillo disp. 17. quæst. 1. part. 3. Alij autem Theologi, tam domestici, quam extranei, in nullo sensu filiationem adoptivam in Christo admittunt; imò plures ex illis oppositam sententiam, post Concilium Francofordiense, hæreticam esse existimant, & tres illos sensus à Concilio damnatos esse contendunt. Antequam concludamus, tria breviter hic præmittenda sunt.

1. Primum est, neminem posse sine ingenti temeritate, prædicti Concilij auctoritatem rejicere, cum auctoritate Sedis Apostolicæ illud recognitionem sit, & inter Concilia Ecclesiæ computatū, & Epistola Adriani ad Episcopos Hispaniæ, tanquā authentica approbata, & inter Decretales inserta.

2. Secundum est, quod Concilium hoc astutiæ Hæreticorum per multa tempora latuit, postea diligentia Suri repertum fuit, & tertio tomo Conciliorum insertum: unde nec Durandus, nec Scotus, nec alij, qui ante illius Concilij inventionem, filiationem adoptivam in Christo docuerunt, censendi sunt in hæresim incidisse, quamvis his temporibus filiationem adoptivam in Christo, etiam in tertio sensu, admittere, totum in fide non videatur, ut constabit ex dicendis §. sequenti.

3. Tertium est, Felicem & Elipandum verè Nestorianos fuisse (quidquid in contrarium dicat Vazquez) & in Christo multiplicasse personas, ac in sensu Nestoriano adoptionem in Christo admisisse. Patet id tum ex Epistola Concilij Francofordiensis, editionis Colonienfis paginā 153. columnā 2. versus medium, ubi Patres Concilij alloquentes Felicem & Elipandum, sic aiunt. *Nonne olim eadem hæresis vestra in Nestorio ab universali sancta Ecclesia refutata etiam & damnata est?* Tum ex libro sacrosyllabo, paginā 147. columnā 1. ubi sic habetur: *Non duo filij, ut (sicut illi errando existimant) adoptionis sit filius hominis, & sine adoptione filius Dei.* Ubi clarè sensus Nestorij in Felice & Elipando damnatur.

4. Addo quod in quæstionibus de facto, magis est historici fidendum, quam levibus conjecturis: at historiographi omnes, qui Felicis & Elipandi hæresim descripserunt, illam Nestorianam fuisse asseverant. Ita enim asserunt Alcuinus Magister Caroli magni, lib. 3. de Trinitate cap. 4. Ionas Aurelianensis lib. 1. de cultu imaginum in principio, S. Antoninus 2. parte historiæ titulo 14. cap. 1. Mariana lib. 7. de rebus Hispaniæ cap. 8. & Baronius tomo 9. anno 783.

Nec obstat quod Vazquez opponit in contrarium, nempe à Concilio Francofordiensi hæresim Elipandi & Felicis, novam appellari. Nam ideò solum à Concilio nova appellatur, quia hæresim Nestorij jam mortuam & sepultam, renovavit, & de novo suscitavit, ut constat ex libro sacrosyllabo ejusdem Concilij, paginā 148. columnā 1. ubi sic dicitur: *Elipandum namque & Felicem, novos hostes Ecclesiæ, sed veterinosā facie perfidia pollutos &c.*

Non valet etiam alia conjectura, cui potissimum fidet Vazquez, nempe quod Elipandus in sua confessione, manifeste fateri videtur, Dei & hominis in Christo unam tantum fuisse personam: nam loquens de Filio Dei ait esse hominem factum, crucifixum, mortuum &c. Ex quo pater agnovisse per communicationem idioma-tum dici de Filio Dei quæ competunt Christo ut homini: hæc autem communio non stat sine unitate personæ. Et insuper addit hæc verba: *Qui dicit gloriam meam alteri non dabo, homo interior in una eademque Dei & hominis persona de-glomeratus, atque carnis vestimento indutus &c.*

Quibus verbis aperte fateri videtur, unam tantum in Christo esse personam.

Non valet, inquam, hæc conjectura, nam Elipandus his verbis, non verè & sincere, sed dolose ac simulate, unam in Christo personam admisit, intelligens non unam per unionem physicam substantialem, sed per unionem moralem (ut etiam de Nestorio notavit D. Thomas supra quæst. 2. art. 6.) & nomine unitatis personæ utens, ut fideles deciperet, eo modo quo Pelagius Patres Concilij Palestini fefellerit, admittens necessitatem gratiæ, sed nomine gratiæ intelligens donum creationis. Quod verò in hoc sensu Elipandus loqueretur, constat tum ex verbis Concilij asserentis Nestorium dicere copulationem, quod Elipandus & Felix appellabant adoptionem. Tum ex verbis illis quibus Elipandus utebatur ad unitatem istam explicandam, *Deglomeratus, & carnis vestimento indutus*, quæ aperte indicant unitatem non substantialem, sed accidentalem.

§. II.

Conclusio negativa statuitur. & auctoritate Concilij Francofordiensis fulcitur.

Dico igitur: Christus ut homo, filius Dei adoptivus non est.

Probatur conclusio ex Concilio Francofordiensi, in quo Christus filium Dei adoptivum non esse multoties asseritur: nam in Epistola ad Episcopos Hispaniæ, editionis Colonienfis paginā 149. columnā 2. post initium, sic dicitur: *Si verus Deus, & verus filius, & si verus filius, nequam adoptionis, quia adoptivus, sicut in testimonio S. Hilarij possumus est, non verè naturā est filius.* Et paginā 152. columnā 2. circa medium: *Unitas persona quæ est in Dei Filio, & filio Virgini, adoptionis tollit injuriam.* Et paginā 153. columnā 2. circa initium: *Adoptivus siquidem non habet aliam significationem, nisi ut Jesus Christus non sit proprius filius Dei: Ergo ex mente Concilij asserendum est, Christum ut hominem, Filium Dei adoptivum non esse.*

Respondent primò Adversarii, Concilium ibi non negare adoptionem in Christo, ratione naturæ humanæ, sed tantum ratione suppositi creati, seu adoptionem multiplicantem in Christo personas: mens enim Concilij (inquiunt) ex opposito errore quem damnat venanda est: Felix autem & Elipandus, quos ibi damnat Concilium, in sensu Nestoriano Christum esse filium Dei adoptivum asseriebant, nempe adoptione purā, cum filiatione naturali impossibili, subindeque personas in Christo multiplicante: Ergo Concilium hunc tantum modum adoptionis in Christo excludit, non autem adoptionem ratione naturæ humanæ in Christo cum unitate personæ compositā.

9. Secundò respondent, non definiti à Concilio, Christum secundum humanitatem, vel Christum ut hominem, filium adoptivum non esse, sed quod Christus absolute filius Dei adoptivus non sit: hæc autem longe diversa sunt, sicut aliud est, Christum absolute non esse creaturam, & ipsum in quantum hominem creaturam esse.
10. Verum hæc solutiones nequaquam satisfaciunt, nec menti Concilij consonæ videntur. Nam Concilium ait Christum *nequaquam* esse filium adoptivum, quod idem est ac dicere, nullo modo esse filium adoptivum: At hoc falsum esset, si esset filius adoptivus, in quantum homo, & adoptione cum unitate personæ in humanitate composita: Ergo &c. Minor probatur: Christum in quantum hominem, vel secundum humanitatem esse filium adoptivum, est esse aliquâ ratione, & aliquo modo adoptivum. Item filiatio adoptiva cum unitate personæ in humanitate Christi composita, est aliquis modus filiationis adoptivæ: Ergo si Christus esset filius adoptivus secundum humanitatem, vel filiatione adoptivâ, cum unitate personæ in humanitate composita, falsum esset dicere, ipsum nequaquam, seu nullo modo, esse filium Dei adoptivum.
11. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Christum nullo modo esse filium adoptivum, & Christum aliquo modo esse filium adoptivum, sunt propositiones contradictoriæ oppositæ, & consequenter nequeunt esse simul veræ: At negativa vera est, utpote à Concilio asserta: Ergo affirmativa est falsa. Sed Christum in quantum hominem esse filium adoptivum, adoptione compositâ cum unitate personæ, est Christum aliquo modo esse filium adoptivum: Ergo Christum in quantum hominem esse filium Dei adoptivum, adoptione compositâ cum unitate personæ, falsum est, & à Concilio damnatum.
12. Confirmatur amplius: Licet juxta D. Thomam suprà quæst. 16. art. 8. hæc propositio sit falsa, *Christus est creatura*, & contra negativa, id est, *Christus non est creatura*, vera sit, quia tamen hæc propositio est vera, *Christus ut homo est creatura*, falsa est ista propositio, *Christus nullo modo est creatura*. Ergo si Christus ut homo sit filius Dei adoptivus, adoptione compositâ cum unitate personæ, licet possit esse verum absolute, Christum filium adoptivum non esse, falsum tamen erit dicere, illum nullo modo esse filium adoptivum.
13. Deinde, Idè excluditur à Concilio filiatio adoptiva à Christo, quia adoptivus aliam significationem non habet, nisi quod Christus non sit filius proprius Dei: At si Christus ut homo esset filius Dei adoptivus, essetque dabilis adoptio cum filiatione propria in una persona composita, filius adoptivus aliam significationem haberet: Ergo traditæ solutiones menti Concilij non congruunt.
14. Nec obsistat ratio quam Adversarij in prima solutione insinuant, tum quia falsum est mentem Concilij adæquatè esse ex errore opposito sumendam, sed potius debet colligi ex illius verbis propriè & rigorosè acceptis: verba autem ex Concilio adducta, si in rigore accipiantur, ut debent, omnem modum adoptionis excludunt, ut jam ostensum est. Tum etiam, quia Concilia contra aliquem congregata, non semper solum illius errorem damnant, sed etiam per extensionem omnem alium cum illo connexum proscribunt: Concilium autem Francofordiense, ut constat ex ejus verbis, censuit conjunctam esse cum omni modo adoptionis distinctionem personarum, un-

Tom. IV.

A de multoties repetit: *Unitas persona in Christo adoptionis tollit injuriam. Adoptio nullam habet significationem, nisi ut Christus filius proprius vel naturalis non sit.* Ergo non solum damnavit adoptionem, ut a Felice & Elipando assertam, sed etiam omnem adoptionis modum, quia ex quo liber modo adoptionis, censuit colligi distinctionem substantialem personarum in Christo.

§. III.

Eadem veritas duplici ratione suadetur.

Variæ ab Authoribus pro conclusione nostra adduci solent rationes, quæ non videntur efficaces, nos hic tantum duas, quæ præcipuæ sunt & fundamentales, breviter exponemus.

Prima sumitur ex definitione adoptionis, quæ à Theologis & Iurisperitis sic describitur: *Adoptio est gratuita & liberalis assumptio personæ extraneæ ad hæreditatem.* Quibus verbis duo ad adoptionem necessariò requiri denotatur, nimirum quod persona quæ adoptatur sit extranea, id est distincta ab adoptante, & quod non habeat per naturam jus ad illius hæreditatem, sed duntaxat per ejus gratiam & benevolentiam. Unde sic arguo: Adoptio petit extraneitatem personæ, & carentiam juris ab intrinseco ad hæreditatem: Sed Christus ut homo, non est persona extranea à Deo, quia non est personaliter distinctus à seipso ut in deitate subsistens; quare licet Christus ut homo possit dici suppositum extraneæ naturæ, non tamen persona extraneæ sicut licet ut homo sit suppositum naturæ finitæ, & à divina distinctæ, non tamen est persona finita, nec à divina distincta. Item Christus ratione unionis hypostaticæ habet jus ab intrinseco ad Dei hæreditatem, nimirum ad visionem beatificam, cum illa humanitati Verbo unitæ connaturaliter debita sit, sicut & gratia habitualis, virtutes infusæ, aliaque donâ supernaturalia: Ergo Christus ut homo, filius Dei adoptivus non est. Unde D. Thomas in 1. distinct. 10. quæst. 2. art. 1. quæstionem. 3. *Christus nullo modo est filius adoptionis, quia ei competit secundum suam naturam, seu ex natura sua, secundum quam à Patre æternaliter nascitur, habere jus in hæreditate paterna, quia omnia quæ habet Pater sua sunt, ut dicitur Ioan. 16. unde hoc jus non acquiritur ei per gratiam advenientem, ut possit dici filius adoptivus.*

Secunda ratio, quæ præcedentem magis illustrat & confirmat, potest sic proponi. Filius naturalis non potest esse adoptivus: Sed Christus, in quantum homo, est filius Dei naturalis: Ergo adoptivus esse nequit. Minor assertitur multoties ab Adriano Papa in Epistola ad Episcopos Hispaniæ suprà citata, & patebit ex dicendis articulo sequenti §. 1. concl. 3. ubi ostendimus, Christum in quantum hominem, per gratiam unionis esse filium Dei naturalem formaliter: *in quantum* determinante non naturam, sed suppositum ut in illa subsistens, non reduplicativè, sed specificativè.

Major verò in qua est difficultas, multipliciter ostenditur. Primò quia ille qui adoptatur in filium, non secundum naturam, sed solo affectu coniungitur adoptanti, est enim adoptare, optare aliquem in filium, & velle ut sit filius, cum non sit talis naturaliter, sed alienus & extraneus. Unde Concilium Francofordiense in Epistola ad Episcopos Hispaniæ, paginâ 153. columnâ 2. *Quid est adoptio, nisi charitatis copulatio, quæ Pater adoptio- ne sibi copulat filium, quem proprium non habet.*

R R r iij